

ชื่อเรื่องวิทยานิพนธ์ การสร้างภาพพจน์ผ่านการแสดงพฤติกรรมเรื่องเพศ
และเอดส์ของวัยรุ่น

ผู้เขียน นายจิระเกียรติ ประสานชนกุล

ปริญญา ศีษาสตรมหาบัณฑิต (การศึกษานอกระบบ)

อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ อาจารย์ ดร.อุษา ดวงสา

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาการสร้างภาพพจน์ผ่านการแสดงพฤติกรรมเรื่องเพศและเอดส์ของวัยรุ่นที่มีต่อพ่อแม่ กลุ่มเพื่อนและครู แหล่งข้อมูล ได้แก่ วัยรุ่น ช่วงอายุระหว่าง 15 - 19 ปี จำนวน 12 คน ผู้วิจัยใช้การสัมภาษณ์แบบเจาะลึก การสนทนากลุ่ม การสังเกตแบบมีส่วนร่วมและแบบไม่มีส่วนร่วม และการจัดกระบวนการ PRA ผู้วิจัยนำข้อมูลที่ได้รับมาแยกแยะ จัดหมวดหมู่ วิเคราะห์เชื่อมโยงกับกรอบแนวคิด แล้วสรุปเชิงวิเคราะห์และนำเสนอโดยการบรรยาย ผลการวิจัยสรุปได้ดังนี้

ลักษณะของพฤติกรรมทางเพศวัยรุ่นแบ่งออกเป็น 3 กลุ่ม คือกลุ่มวัยรุ่นที่ไม่มีแฟน กลุ่มวัยรุ่นที่มีแฟนแต่ยังไม่เคยมีเพศสัมพันธ์ และกลุ่มวัยรุ่นที่เคยมีเพศสัมพันธ์ ซึ่งลักษณะพฤติกรรมทางเพศดังกล่าว ส่งผลต่อการสร้างภาพพจน์ผ่านการแสดงพฤติกรรมเรื่องเพศและเอดส์ของวัยรุ่น กลุ่มวัยรุ่นที่เคยมีเพศสัมพันธ์แล้วเป็นกลุ่มที่มีขั้นตอนการสร้างภาพพจน์มากที่สุด ทั้งการสร้างภาพพจน์ต่อพ่อแม่ ครูและกลุ่มเพื่อน

กลุ่มบุคคลที่วัยรุ่นให้ความสำคัญในการเตรียมการ หรือการวางแผน เพื่อสร้างภาพพจน์มากที่สุด คือพ่อแม่และครู โดยวัยรุ่นจะใช้ความคาดหวังของพ่อแม่และครู และการลงโทษมาเป็นตัวกำหนดลักษณะภาพพจน์ที่แสดง ส่วนกลุ่มเพื่อนเป็นกลุ่มที่วัยรุ่นให้

ความสำคัญต่อการเตรียมการหรือการวางแผนเพื่อสร้างภาพพจน์น้อยกว่าพ่อแม่และครู แม้ว่ากลุ่มเพื่อน จะเป็นกลุ่มบุคคลที่วัยรุ่นมีลักษณะภาพพจน์ที่แสดงด้วยมากกว่าพ่อแม่และครูก็ตาม นอกจากนั้นแล้ว ผลการวิจัยยังชี้ให้เห็นว่าการอบรมเลี้ยงดูและระดับความสัมพันธ์ในการสื่อสารเรื่องเพศและเอดส์ของวัยรุ่นกับพ่อแม่ ครูและกลุ่มเพื่อน การเรียนการสอนเรื่องเพศศึกษาของครูในโรงเรียน ความสำนึกในคุณค่าแห่งตนของวัยรุ่น และการขัดเกลาของสังคมไทยในเรื่องบทบาททางเพศ มีผลต่อ การสร้างภาพพจน์ผ่านพฤติกรรมทางเพศและเอดส์ของวัยรุ่นต่อพ่อแม่ ครู และกลุ่มเพื่อน

การสร้างภาพพจน์ผ่านการแสดงพฤติกรรมเรื่องเพศและเอดส์ของวัยรุ่นต่อพ่อแม่ มีส่วนที่เป็นผลจากการสร้างภาพพจน์ คือวัยรุ่นรับรู้ความคาดหวังของพ่อแม่ที่มีต่อพฤติกรรมทางเพศของตนผ่านวิธีการอบรมสั่งสอนของพ่อแม่ ดังนั้น เพื่อป้องกันการถูกตำหนิหรือ การถูกดูค่า รวมทั้งไม่ต้องการให้พ่อแม่รู้สึกเสียใจและผิดหวังกับตน วัยรุ่นจึงนำความคาดหวังของพ่อแม่เหล่านั้นมาใช้กำหนดแบบแผนการสร้างภาพพจน์ให้กับตนเอง โดยวัยรุ่นที่มีพฤติกรรมทางเพศผิดหรือแตกต่างไปจากสิ่งที่พ่อแม่สอนหรือคาดหวัง จะจัดฉากสร้างภาพพจน์มากกว่าหรือซับซ้อนกว่าวัยรุ่นที่มีพฤติกรรมทางเพศตามคำสั่งสอนของพ่อแม่ ส่วนที่เป็นหน้าฉากของการสร้างภาพพจน์ คือภาพของลูกที่ดี เชื่อฟังพ่อแม่และปฏิบัติตามกรอบเรื่องเพศและเอดส์ที่พ่อแม่กำหนดไว้

การสร้างภาพพจน์ผ่านการแสดงพฤติกรรมเรื่องเพศและเอดส์ ของวัยรุ่นต่อกลุ่มเพื่อน เนื่องจากวัยรุ่นนำค่านิยมและความคาดหวังของกลุ่มเพื่อน มาเป็นปัจจัยในการกำหนดแบบแผนการสร้างภาพพจน์ของตน ดังนั้น ส่วนที่เป็นผลจากการแสดงภาพพจน์ จึงมาจากลักษณะพฤติกรรมทางเพศของกลุ่ม ส่วนที่เป็นหน้าฉาก คือการเป็นวัยรุ่นที่ทันสมัยไม่เชย และเป็นคนเก่งของกลุ่ม ทั้งนี้ลักษณะภาพพจน์ที่วัยรุ่นแสดงต่อกลุ่มเพื่อนนั้น จะมีวิธีการหรือขั้นตอนที่ไม่คงที่เหมือนลักษณะภาพพจน์ที่วัยรุ่นแสดงต่อพ่อแม่ แม้ในสถานการณ์ที่คล้ายกัน เนื่องจากลักษณะสัมพันธ์ภาพที่วัยรุ่นที่มีต่อเพื่อนเป็นความสัมพันธ์เพียงชั่วระยะเวลาหนึ่ง

การสร้างภาพพจน์ผ่านการแสดงพฤติกรรมเรื่องเพศและเอดส์ของวัยรุ่นชายและหญิงต่อครู ส่วนใหญ่มีการสร้างภาพพจน์ต่อครู เพื่อรักษาไว้ซึ่งสัมพันธ์ภาพที่ดีต่อครูเฉพาะกับครูที่วัยรุ่นรู้สึกผูกพันไว้วางใจเป็นพิเศษ และเพื่อเลี่ยงการถูกทำโทษจากกฎระเบียบที่เคร่งครัดของโรงเรียนในเรื่องพฤติกรรมทางเพศ ส่วนที่เป็นผลจากการสร้างภาพพจน์ที่สำคัญนั้นคือขั้นตอนการเตรียมทีมร่วมแสดงภาพพจน์และการจัดฉากเพื่อโกหกครู ส่วนที่เป็นหน้าฉาก

ของการสร้างภาพพจน์นั้น มีขั้นตอนการสร้างหลักฐานและพยานเพื่อใช้ในการหักล้างกฎ
ระเบียบที่มีการเขียนไว้เป็นลายลักษณ์อักษร และเพื่อภาพพจน์การเป็นนักเรียนที่ดีประพฤติตน
ตามกฎระเบียบของโรงเรียน

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
Copyright© by Chiang Mai University
All rights reserved

Thesis Title	Creating Image Through Sex – Related Behaviors and AIDS Among Adolescents
Author	Mr. Jirakeat Prasanthanakul
Degree	Master of Education (Nonformal Education)
Thesis Advisor	Lect. Dr. Usa Duongsaa

ABSTRACT

The objective of this qualitative research was to study image building of behaviors related to sex and AIDS among adolescents with regards to their parents, friends and teachers. Data were collected from 12 teenagers aged 15-19 years by using in-depth interviews, group discussion, participant observation, non-participant observation and Participatory Rural Appraisal techniques (PRA). Data were classified and analyzed in relation to the conceptual framework. The descriptive summary of the research is as follows.

The results of this study revealed that teenage behaviors can be divided into three groups: single teenagers, teenagers with girlfriends or boyfriends but no sexual intercourse, and teenagers who have sexual intercourse. It was found that sexual intercourse had an important impact on image building of teenagers. Teenagers who have sexual experience are likely to build a more complicated image.

The study of reasons behind the image building showed that parents and teachers were of most concern for teenagers when building image. School regulations were applied by teenagers to define characteristics of their image. Friends were the least concern for teenagers when building image although friends have powerful influences on the surface of the image.

In addition, the result of this study revealed that childhood nurture, level of communication about sex and AIDS with parents, friends and teachers, the teaching of sex education, teenage self-esteem, and teaching of gender roles in Thai society were factors affecting image building toward sex and AIDS.

There was something hidden behind the image building of teenagers through sex- and AIDS- related behaviors. Through childhood socialization, teenagers learned the expectation of their parents regarding sexual behavior. To avoid being scolded and hurting their parents' feeling, teenagers adapted the expectations to create a model of their image. As a result, teenagers with sexual deviation have a more complicated image than teenagers who follow their parents' expectations. However, in the foreground, the image shown is that of a teenager who obeys and behaves in line with the frame of sex and AIDS set by the parents.

Friends were considered influential factors on image building through behaviors related to sex and AIDS. Since teenagers like to get together with friends who share the same point of view and interest, they tend to adapt values and expectations of their group as a model of their image. Therefore, the background image somehow derives from the sexual behavior of the group. However, in the foreground, being a modern teenager who is not old-fashioned and a good member of the group is the image shown to their friends. Thus, the image was different from that shown to parents, even in similar situations, due to the different relations with friends and parents.

The study of image building through behaviors related to sex and AIDS of teenagers shown to teachers revealed that male and female teenagers show different sexual behaviors according to gender differences. Most teenagers try to build an image to maintain good relations with their teachers as well as to avoid being punished for violating school regulations. The background of the image building was preparation of the actors and scene setting. In the foreground of image building, there were definite steps in the construction of evidence and witnesses in order to appear in conformity with written school regulations.